

Sygn. akt II UK 30/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Maciej Pacuda

SSN Andrzej Wróbel (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku A. D.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.

o waloryzację emerytury policyjnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 3 lipca 2019 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa (...),

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 17 grudnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...), Sąd Okręgowy w W. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie A. D. od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W. z 27 lutego 2015 r., nr KRW – (...) o waloryzacji emerytury policyjnej.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony pobiera emeryturę policyjną, którą na mocy decyzji z 26 listopada 2009 r. od 1 stycznia 2010 r. obniżono skutkiem zmiany wskaźnika podstawy wymiaru świadczenia wnioskodawcy za okres służby od 15 grudnia 1976 r. do 31 lipca 1990 r. z 2,6% do 0,7% za każdy rok służby w tym okresie, zgodnie z regulacjami nowelizującymi ustawę o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Podstawę powyższej decyzji stanowiła otrzymana przez organ rentowy informacja z Instytutu Pamięi Narodowej nr (...) z 21 kwietnia 2009 r. o przebiegu służby A. D. w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, sporządzona na podstawie jego akt osobowych, zgodnie z którą odwołujący się we wskazanym okresie pełnił służbę w tych organach.

W następstwie zaskarżenia powyższej decyzji, Sąd Okręgowy w W., wyrokiem z 6 września 2012 r., sygn. akt XIII U (...), oddalił odwołanie ubezpieczonego. Orzeczenie to jest prawomocne.

Emerytura odwołującego się była corocznie waloryzowana. W następstwie zaskarżenia jednej z decyzji waloryzacyjnych z 28 lutego 2014 r., w sprawie o sygn. akt XIII U (...), odwołanie oddalono, a wniosek ubezpieczonego o przeliczenie okresu służby w Departamencie Kadr Ministerstwa Spraw Wewnętrznych od 15 września 1976 r. do 25 sierpnia 1980 r. według współczynnika 2,6% podstawy wymiaru świadczenia za każdy rok służby przekazano organowi rentowemu do rozpoznania. Ostatecznie organ rentowy nie wydał w tej kwestii decyzji z uwagi na uprzednie rozstrzygnięcie wyrokiem z 6 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt XIII U (...).

Zaskarżoną decyzją dokonano kolejnej waloryzacji emerytury policyjnej A. D. . Iloczyn podstawy wymiaru emerytury, tj. kwoty 12.605,07 zł i wskaźnika waloryzacji o wartości 100,68% wyniósł 12.690,70 zł. Ubezpieczony otrzymuje od 1 marca 2015 r. świadczenie w wysokości 10.293,61 zł netto miesięcznie.

Sąd Okręgowy uznał odwołanie za niezasadne. Podkreślił, że odwołanie odnosiło się do decyzji waloryzacyjnej jedynie formalnie, podczas gdy ubezpieczony kwestionował w istocie prawidłowość obniżenia wysokości należnego mu świadczenia, które dokonane zostało na mocy decyzji z 26 listopada 2009 r., a kwestia ta została już prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z 6 września 2012 r., w sprawie o sygn. akt XIII U (...). Stąd też argument, że organ rentowy nie wykonał wyroku wydanego w sprawie o sygn. akt XIII U (...) w zakresie przekazania do rozpoznania organowi rentowemu wniosku o przeliczenie okresu służby w Departamencie Kadr Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, od 15 września 1976 r. do 25 sierpnia 1980 r., według współczynnika 2,6% podstawy wymiaru za każdy rok służby, jako nieodnoszący się do zaskarżonej decyzji, nie miał wpływu na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy.

Nadto Sąd pierwszej instancji podkreślił, iż ubezpieczony nie przedstawił w postępowaniu nowych okoliczności, które nie były znane w czasie rozpoznania odwołania od decyzji z 26 listopada 2009 r. i wyrokowania w tej sprawie. Odwołujący się nie składał również wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury policyjnej z uwagi na nowe okoliczności w sprawie, zaś do akt sprawy nie wpłynęła żadna nowa informacja IPN o przebiegu służby, która stanowiłaby podstawę do zmiany decyzji z 26 listopada 2009 r., na podstawie art. 33 policyjnej ustawy emerytalnej.

Wyrok Sądu Okręgowego z 17 grudnia 2015 r. zaskarżył w całości odwołujący się, wnosząc o jego zmianę i przeliczenie emerytury policyjnej za okres służby w Departamencie Kadr MSW w okresie od 15 grudnia 1976 r. do 4 sierpnia 1980 r. według wskaźnika 2,6%, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów w analogicznych sprawach.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa (...), oddalił apelację A. D. od powyższego wyroku Sądu Okręgowego.

Sąd drugiej instancji podniósł, iż nie budzi wątpliwości prawidłowość dokonanej przez organ emerytalno - rentowy waloryzacji emerytury policyjnej odwołującego się pod względem technicznym i arytmetycznym. Sąd Okręgowy poddał ten zakres przedmiotowy merytorycznej kontroli, dostrzegając jednocześnie zasadniczą intencję ubezpieczonego, który przez zakwestionowanie kolejnej

decyzji waloryzacyjnej zmierzał w istocie do podważenia po raz wtóry zasadności obniżenia współczynnika podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego, które nastąpiło na mocy decyzji organu rentowego z 26 listopada 2009 r. Podniesione przez ubezpieczonego argumenty nie mogą jednak odnieść pożądanego skutku wobec właściwej, również w tym względzie, oceny prawnej Sądu pierwszej instancji, przedstawionej w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia, którą Sąd Apelacyjny podzielił. Zdaniem Sądu Apelacyjnego słusznie podkreślono w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że wyrok Sądu Okręgowego w W., zapadły 6 września 2012 r. w sprawie o sygn. akt XIII U (...), w myśl regulacji zawartych w art. 365 § 1 k.p.c. i art. 366 k.p.c., korzysta z powagi rzeczy osądzonej, wiążąc strony, sądy i inne organy administracji państwowej w zakresie, który sądowemu rozstrzygnięciu podlegał oraz że niemożliwym stało się ponowne badanie i odmienne ocenianie okresu służby odwołującego się w okresie od 15 września 1976 r. do 25 sierpnia 1980 r. w sprawie niniejszej, zainicjowanej odwołaniem od decyzji z 27 lutego 2015 r., nr KRW-(...) o waloryzacji emerytury policyjnej, co uprawniało Sąd I instancji do oddalenia odwołania.

Ubezpieczony A. D. zaskarżył wyrok Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa (...), skargą kasacyjną w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 88 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) przez błędną wykładnię tego przepisu i przyjęcie, że pojęcie „wysokość kwoty świadczenia przysługującego ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym przeprowadza się waloryzację” jest tożsame z pojęciem kwoty świadczenia przyznanego przez organ rentowy, która to błędna wykładnia doprowadziła do przyjęcia przez Sąd, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z materialną powagą rzeczy osądzonej polegającą na tym, że prawomocne oddalenie odwołania ubezpieczonego od decyzji ustalającej wysokość świadczenia emerytalnego z 17 grudnia 2009 r. powoduje, że niedopuszczalna jest zmiana decyzji waloryzacyjnej, od której odwołanie opiera się jedynie na zarzucie dotyczącym wysokości — wskazanej w zaskarżonej decyzji — świadczenia emerytalnego, podczas gdy prawidłowa wykładnia przepisu art. 88 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS powinna

prowadzić do przekonania, że waloryzacji podlega przysługująca w świetle obowiązującego prawa (nie przyznana na podstawie wadliwej, choć zweryfikowanej pozytywnie w postępowaniu sądowym zakończonym prawomocnie, decyzji organu rentowego) kwota świadczenia, a co za tym idzie, jeśli kwota wskazana w decyzji waloryzacyjnej jest niezgodna z obowiązującymi przepisami prawa (niezależnie od źródła błędu), to nie można mówić o powadze rzeczy osądzonej i możliwa jest zmiana takiej decyzji;

2. naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 365 § 1 w zw. z art. 366 k.p.c. przez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że uwzględnienie odwołania ubezpieczonego w istocie spowodowałoby wzruszenie prawomocnego wyroku oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 26 listopada 2009 r. ustalającej wysokość świadczenia emerytalnego, gdyż — zdaniem Sądu — odwołanie wniesione przez ubezpieczonego w niniejszej sprawie w istocie zmierza do zmiany decyzji organu rentowego z dnia 26 listopada 2009 r., podczas gdy odwołanie ubezpieczonego od decyzji waloryzacyjnej z dnia 27 lutego 2015 r. (tj. odwołanie inicjujące niniejsze postępowanie) może zmierzać tylko i wyłącznie do zmiany decyzji zaskarżonej, zaś wyrok uwzględniający to odwołanie zmieniłby li tylko zaskarżoną decyzję;

3. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 386 § 4 k.p.c. przez utrzymanie w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji, który nie rozpoznał istoty sprawy i oddalił odwołanie ubezpieczonego, powołując się na powagę rzeczy osądzonej, która w istocie w niniejszej sprawie nie zachodzi;

4. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin w brzmieniu sprzed 1 października 2017 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 667 ze zm.; ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy) przez jego niewłaściwe zastosowanie i utrzymanie w mocy wyroku oddalającego odwołanie od decyzji, w której wysokość świadczenia

przysługującego ubezpieczonemu została ustalona na podstawie tego przepisu, tj. przy zastosowaniu współczynnika 0,7 za każdy rok pracy w Departamencie Kadr Ministerstwa Spraw Wewnętrznych od 15 grudnia 1976 r. do 4 sierpnia 1980 r., podczas gdy praca w Departamencie Kadr MSW nie jest służbą w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1388 ze zm.; ustawa o ujawnianiu informacji) i do obliczenia wysokości emerytury za okres pracy w Departamencie Kadr Ministerstwa Spraw Wewnętrznych stosuje się współczynnik 2,6 za każdy rok służby;

5. naruszenie art. 2 i 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, tj. naruszenie konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej i zasady równości wszystkich wobec prawa przez utrzymanie w mocy wyroku oddalającego odwołanie od decyzji Organu rentowego, w której Organ za podstawę waloryzacji emerytury przyjął wysokość świadczenia obliczonego na podstawie art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, tj. przyjmując współczynnik 0,7 podstawy wymiaru za każdy rok pracy w Departamencie Kadr Ministerstwa Spraw Wewnętrznych od 15 grudnia 1976 r. do 4 sierpnia 1980 r., podczas gdy praca w Departamencie Kadr MSW nie jest służbą w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu ustawy o ujawnianiu informacji, co potwierdził zarówno Sąd Okręgowy w W., jak i Sąd Apelacyjny w (...), uwzględniając innym ubezpieczonym - będącym w tożsamej sytuacji, co powód w niniejszej sprawie - odwołania od decyzji ustalających wysokość świadczenia i zmieniając je przez przyjęcie współczynnika 2,6 podstawy wymiaru za każdy rok pracy w Departamencie Kadr Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w latach 1944-1990.

W przypadku uznania przez Sąd, że w przedmiotowej sprawie zachodzi materialna powaga rzeczy osądzonej, skarżący zarzucił wyrokowi ponadto:

6. naruszenie art. 8 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez nie zastosowanie zasady równości wszystkich wobec prawa oraz zasady sprawiedliwości społecznej przed przepisami kodeksu postępowania cywilnego;

7. naruszenie art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez przyznanie waloru powagi rzeczy osądzonej kwestii rozstrzygniętej prawomocnym wyrokiem sądu niezgodnym z prawem.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o:

1. przyjęcie skargi do rozpoznania,
2. rozpoznanie skargi na rozprawie, w związku z tym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
3. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...), ewentualnie
4. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, ewentualnie, w przypadku gdyby Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że na uwzględnienie zasługują jedynie zarzuty naruszenia prawa materialnego wskazane powyżej:
5. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, jego zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy, przez zmianę zaskarżonej decyzji w ten sposób, że jako podstawę waloryzacji zostanie wskazane świadczenie w wysokości przysługującej ubezpieczonemu w świetle obowiązujących przepisów prawa ostatniego dnia lutego 2015 r., nie zaś przyznane mu wadliwą decyzją z dnia 27 kwietnia 2009 r. i wysokość emerytury od 1 marca 2015 r. zostanie ustalona w wysokości 75% podstawy, tj. w wysokości 14.718,81 zł brutto.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty przedstawione przez skarżącego są niezasadne, gdyż jak celnie zauważyły Sądy pierwszej i drugiej instancji, odwołanie odnosiło się do decyzji waloryzacyjnej jedynie formalnie, podczas gdy ubezpieczony kwestionował w istocie prawidłowość obniżenia wysokości należnego mu świadczenia, które dokonane zostało na mocy decyzji z 26 listopada 2009 r., a kwestia ta została już

prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem Sądu Okręgowego w W. z 6 września 2012 r., w sprawie o sygn. akt XIII U (...).

Zgodnie z treścią art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Z prawomocnością orzeczenia sądowego (zarówno w ujęciu materialnym, jak i formalnym) wiąże się powaga rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.), przy czym jest to konstrukcja prawna odmienna - choć ściśle powiązana - z regulacją art. 365 § 1 k.p.c. Wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Moc wiążąca orzeczenia (art. 365 § 1 k.p.c.) może być rozważana tylko wtedy, gdy rozpoznawana jest inna sprawa niż ta, w której wydano poprzednie orzeczenie oraz gdy kwestia rozstrzygnięta innym wyrokiem stanowi zagadnienie wstępne. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się dwoma aspektami, pierwszym odnoszącym się tylko do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia, drugi aspekt mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia jest określony jako walor prawny rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia. Drugi z aspektów jest ściśle związany z powagą rzeczy osądzonej (art. 366 § 1 k.p.c.) i występuje w nowej sprawie pomiędzy tymi samymi stronami, choć przedmiot obu spraw jest inny. W nowej sprawie nie może być wówczas zastosowany negatywny (procesowy) skutek powagi rzeczy osądzonej, polegający na niedopuszczalności ponownego rozstrzygania tej samej sprawy. Występuje natomiast skutek pozytywny (materialny) rzeczy osądzonej, przejawiający się w tym, że rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu (recz osądzona) stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami nowy spór muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto to w prawomocnym, wcześniejszym wyroku, a więc w ostatecznym rezultacie procesu uwzględniającym stan rzeczy na datę zamknięcia rozprawy. Taka jest treść prawomocnego orzeczenia, o którym stanowi art. 365 § 1 k.p.c., a więc treść wyrażonej w nim indywidualnej i konkretnej normy prawnej. A zatem w kolejnym postępowaniu, w którym pojawia się ta sama kwestia, nie może być ona już

ponownie badana. Związanie orzeczeniem oznacza zatem zakaz dokonywania ustaleń sprzecznych z uprzednio osądzoną kwestią, a nawet niedopuszczalność prowadzenia w tym zakresie postępowania dowodowego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r., II PK 438/13, niepublikowane; z dnia 27 marca 2014 r., III UK 115/13, LEX nr 1554419; z dnia 18 kwietnia 2018 r., III UK 53/17, Legalis nr 1799144).

Postępowanie cywilne w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych charakteryzuje się jednak pewną specyfiką, co ma swoje implikacje również w zakresie funkcjonowania instytucji powagi rzeczy osądzonej, nadając tej instytucji szczególny walor, ograniczający jej praktyczne znaczenie. Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych są bowiem sprawami cywilnymi jedynie w ujęciu formalnym (art. 1 k.p.c.). Trzeba wszak pamiętać, że w sprawach tych postępowanie sądowe nie jest inicjowane przez wniesienie pozwu, lecz odwołanie od decyzji organu rentowego. Powszechnie przyjmuje się jednak, iż odwołanie jest surogatem pozwu i jego wniesienie podlega tym samym regułom, co pozew wnoszony w zwykłym postępowaniu procesowym. Co do zasady, wydanie decyzji przez organ rentowy powoduje możliwość wszczęcia postępowania cywilnego, chociażby dotyczyła ona ponownie tego samego świadczenia, które było już przedmiotem sporu w poprzednio toczącym się procesie. Wynika to stąd, że przedmiotem postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest kontrola określonej decyzji. Wydanie przez organ rentowy kolejnej decyzji otwiera drogę do wniesienia odwołania, a więc do wszczęcia nowego postępowania cywilnego. W judykaturze zauważa się, że nieważność postępowania, związana z nieodrzczeniem przez sąd ubezpieczeń społecznych odwołania od decyzji organu rentowego z powodu powagi rzeczy osądzonej, mogłaby być rozważana wówczas, gdyby odwołanie zostało wniesione od decyzji już wcześniej zaskarżonej odwołaniem, które zostało oddalone prawomocnym wyrokiem sądowym. Natomiast odwołanie od nowej decyzji organu rentowego podlega merytorycznemu rozpoznaniu, zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2012 r.,

I UK 299/11, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 118; z dnia 27 marca 2014 r., III UK 115/13, LEX nr 1554419; z dnia 18 kwietnia 2018 r., III UK 53/17, Legalis nr 1799144).

Jednakże, prawomocny wyrok rozstrzygający o braku prawa do świadczenia emerytalnego lub rentowego nie jest przeszkodą do wystąpienia z ponownym wnioskiem o to samo świadczenie. Taki wniosek jest dopuszczalny przede wszystkim wówczas, gdy po uprawomocnieniu się wyroku wystąpiły nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń. W takiej sytuacji sprawa tocząca się w wyniku rozpoznania nowego wniosku - wydania nowej decyzji - nie jest sprawą o to samo roszczenie, które było przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie poprzednio zakończonej wydaniem wyroku. Nowe zdarzenia zachodzące po uprawomocnieniu się orzeczenia sądowego mogą bowiem spowodować przekształcenie treści praw i obowiązków stron stosunku ubezpieczenia społecznego, gdyż nie jest wykluczone spełnienie się lub upadek przesłanek materialnoprawnych warunkujących nabycie prawa do konkretnych świadczeń. Podstawową regułą rządzącą tymi stosunkami prawnymi jest właśnie możliwość wzruszenia ustaleń stanowiących podstawę faktyczną prawomocnych orzeczeń sądu, także przez wydanie nowej decyzji organu rentowego. Tak więc zmiana okoliczności, jaka nastąpi po wydaniu prawomocnego orzeczenia sądu ubezpieczeń społecznych, otwiera stronie drogę do ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu cywilnym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 3 dnia października 1996 r., II UZP 18/96, OSNAPiUS 1997 nr 7, poz. 117; a także wyroki: z dnia 8 października 1986 r., II URN 182/86, OSNCP 1987 nr 12, poz. 212; z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99, OSNAPiUS 2000 nr 19, poz. 734; z dnia 8 lipca 2005 r., I UK 11/05, OSNP 2006 nr 5-6, poz. 98; z dnia 19 lutego 2007 r., I UK 266/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 79; z dnia 4 grudnia 2007 r., I UK 159/07, 21 maja 2008 r., I UK 370/07; z dnia 13 listopada 2009 r., III UK 48/09; z dnia 19 października 2010 r., II BU 4/10; z dnia 18 kwietnia 2018 r., III UK 53/17, Legalis nr 1799144; postanowienie z dnia 7 maja 2009 r., III UK 100/08, OSNP 2011 nr 1-2, poz. 24; OSP 2011 nr 5, poz. 53; z glosą R. Babińskiej-Góreckiej).

Z powyższego wynika, iż Sąd Apelacyjny słusznie przywołał za Sądem Okręgowym, iż stosownie także do postanowień art. 33 policyjnej ustawy emerytalnej co do zasady możliwa jest weryfikacja decyzji prawomocnych, jednak

warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń na tej podstawie jest ujawnienie nowych okoliczności lub nowych dowodów, które istniały w dacie wydania decyzji przyznającej prawo do emerytury, a nie zostały uwzględnione przez organ rentowy, który taką decyzję wydał. Norma ta nie stanowi natomiast podstawy do zmiany sposobu wyliczenia wysokości świadczenia odwołującego się, który ustalono wyrokiem z 6 września 2012 r., w sprawie XIII U (...). W sprawie tej rozpoznano odwołanie A. D. od decyzji wydanej przez organ rentowy wobec wystawienia przez IPN informacji o przebiegu służby odwołującego się w organach bezpieczeństwa państwa, a wyrok wydano z uwzględnieniem akt osobowych ubezpieczonego oraz informacji IPN precyzyjnie określającej poszczególne okresy służby odwołującego się w organach bezpieczeństwa państwa. W sprawie o sygn. akt XIII U (...) odwołujący się kwestionował już informację IPN o przebiegu służby, powyższe okoliczności były brane pod uwagę przez Sąd Okręgowy w W., a wydany wyrok ma powagę rzeczy osądzonej. Stąd też – jak zauważył Sąd Apelacyjny - ponowne przeliczenie świadczenia z uwagi na „nowe okoliczności”, nieuwzględnione przez sąd, wobec żądania odwołującego się podniesionego wobec decyzji waloryzacyjnej, prowadziłoby do niedopuszczalnego wzruszenia tego wyroku. Co równie istotne, ubezpieczony nie przedstawił w toku postępowania nowych okoliczności, które nie były znane w czasie rozpoznania odwołania od decyzji z 26 listopada 2009 r. i wyrokowania w tej sprawie. Odwołujący się nie składał również wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury policyjnej z uwagi na nowe okoliczności w sprawie, zaś do akt sprawy nie wpłynęła żadna nowa informacja IPN o przebiegu służby, która stanowiłaby podstawę do zmiany decyzji z 26 listopada 2009 r., na podstawie art. 33 policyjnej ustawy emerytalnej.

Nie ma zatem podstaw do uznania, że wyrok Sądu drugiej instancji jest obarczony wadami wymienionymi w skardze kasacyjnej – nie doszło do naruszenia art. 88 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, art. 365 § 1 w zw. z art. 366 k.p.c., art. 386 § 4 k.p.c., a także art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura

Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin w brzmieniu sprzed 1 października 2017 r.

Opisany przez Sąd stan rzeczy osądzonej, odnoszący się zarówno do tożsamości faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia sądu, nie świadczy z całą pewnością również o naruszeniu przez ten Sąd art. 2, art. 7, 8 ust. 1 i 2, 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a więc zasady sprawiedliwości społecznej, zasady praworządności, zasady równości wszystkich wobec prawa i zasady nadrzędności norm konstytucyjnych. Jest wręcz przeciwnie. Jak podniósł Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 października 2018 r., II CSK 258/18 (LEX nr 2570504), to właśnie dopuszczenie do możliwości rozbieżnego oceniania zasadności tego samego roszczenia, w tych samych okolicznościach, w różnych orzeczeniach byłoby zaprzeczeniem społecznie oczekiwanych reguł ochrony prawnej i naruszeniem zasady zaufania do wymiaru sprawiedliwości. Moc wiążąca ma gwarantować poszanowanie prawomocnego orzeczenia sądu, regulującego stosunek prawny będący przedmiotem rozstrzygnięcia. Prawomocny wyrok, z punktu widzenia jego prejudycjalnego znaczenia także w innej sprawie, swą mocą powoduje, że nie tylko nie może być zmieniony lub uchylony, ale że nie jest możliwe odmienne ocenianie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami (por. też wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 23 marca 2006 r., IV CSK 89/05, OSNC 2007 nr 1, poz. 15; z dnia 6 marca 2014 r., V CSK 203/13, niepublikowane; z dnia 4 listopada 2016 r., I CSK 736/15, niepublikowane).

Mając na względzie powyższe, należało orzec jak w sentencji.